

ЗАМАН

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН
БЕРИ ЧЫГАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ
Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ
3 СОМДУ

САУГБАЛАУ

Арсен Канок ова Пётр Великийни ордени берилгенди

Жамаат саугбаланы миллет комитети Къабарты-Малкъары Президенти Арсен Канок ова Пётр Великийни биринчи даражалы ордени бла саугбаланы. Саугъа республиканы башчысына Россый кыралы...

ны айнууна эс кочлеуиюне салганы улуу кыыйыны эмда анда болдурганы жетишилери ючюн берилгенди.

КъМР-ни Президенти эм Правительствоусуну пресс-службасы.

Жангыдан къарау

Кенжеде «Андреев» орамны атын тюрлендирик тийюлдюле

Къабарты-Малкъары Президенти Арсен Канок ова, ол шендогго кыулукъда ишленген къаадада, Кенжеде Андреев аты орамны къарындашла Канок ова атыгъа тюрлендириу ушамалыгъын билдиргенди.

КъМР-ни Президенти эм Правительствоусуну пресс-службасы.

Аны бла байламлы республиканы башчысы 27-чи июнда 2008 жылда Нальчикни жер жерли самоуправлениисыны шахар советини жыйынуунда алай оную бла байламлы советни председатели Игорь Муравьях багъайт писъмо жибергенди: «Биринчи дуния эс Улуу Ата журт урушлагъа къатышхан къарындашла Канок оваланы журметлери алай эс бургынаыгъа ючюн ыраза...

лыгъымы билдире. Болсада мен республикагъа башчылык этген кезиуде айтылган орамны атын алай тюрлендириу ушамалыгъын билдиргенди. Басында айтылган орамны атын тюрлендириу юсюнден оную шахар совет урунуу ветераны, Кенже эли администрациясыны алгъынны башчысы Хусеин Кашевни эм опилени тилек къагъытларына кере этен эди.

КъМР-ни Президенти эм Правительствоусуну пресс-службасы.

Коллегия

Хал былтырдан игиди

Тюнеде КъМР-ни Промышленность, отлукъ энергетика комплекси эм жашуу журт коммунальни милк министерствосуну коллегиясыны кезиуде жыйынуу болганды. Анда бу министерствонун бытыны биринчи жарында эттен ишлерини итгарыны да 2008 жылны жичи жарымы борчларыны юсюнден докладды аны таматасы Уналаны Хаж-Муратны жаны Кизим этгенди.

31 процентте келди. Отлукъ энергетика комплекси да хал озын жылдан эсизге айланды: кесибини гидроэлектростанцияларыгъа ток келбюрек чыгарылыгъы андан къоранчла да азайгъандыла.

Министр юч да белюде къаллай ише бардыргъанлары юсюнден шарт тарихле келтирип айтханды. Сөз ючюн, промышленность предпринятия бытыны биринчи жарымында 4.270,6 миллион сом багъасы продукция чыгарганды, ол а бытыны бу кезиуде бла тенгешдиргенди.

Жашуу журт коммунальни милкде болуу не заманда да бек биринчи проблема болгъанлай келеди. Доклады республика къаллай бир квартал метр жашуу журт коммунальни септе болгъанларыны, алыны юз артыкъы кезиуде хазырлау жаны бла бусатгъа дери къаллай ише этиленгени эм мындан ары тамаланырыкъ жумушлары юсеринден шарт колго келтирип айтханды.

Коллегияны ишини юсюнден отчетъ газетде басмаланырыкъды.

Къонакъ алыу

Биз адыгланы кесибизни къарындашларыбызгъа санайбыз

Тюнеде КъМР-ни Правительствоусуну Президенти Андрей Ярин Израильден келген къонакълагъа – «Шоха Мафа» ансамблины башчыларына тубегенди, ала ула башуу этгенди. Ала уа быладыла: Огъары Галейни башчысы Шлома Леви, Рихания деген адыг этти администрациясыны башчысы Джихат Турк, ол элли алгъынны башчысы Мандух Гиш.

Къонакъ алыугъа бизни жаныбыздан была къатышхандыла: КъМР-ни Президенти Администрациясыны башчысыны заместители, КъМР-ни Президенти Аппаратыны башчысы Султан Канок ова, КъМР-де Жаш тейлюно эм жамаат бириги...

улен ишлери жаны бла кырал комитетни председатели Борис Паштов, КъМР-ни Президентини эм Правительствоусуну КъМР-ни Парламентинде эм сюд органла да келечиси Залим Каширов, Министрени кабинетини блемюно начальниги Римма Апшева, «Адыгъ Хасъ» жамаат организационы таматасы, «Адыгъ псалъ» газетни баш редактору Мухамед Хафиз.

Шлома Леви Къабарты-Малкъары Россейге кеси ыразылыгъа бла къошулганыны 450-жыллыгъын улуу байрамга белгиленингени эсе салганды. Биогонюкде, дегенди ол, Россия Федерацияны бла Израильни араларында шувлюк бютонда игиленингени. Аны адылганы уа эки кыралны президентини ашыкъларынданды.

Къонакълагъа сөз берилгенде, Гиш Мандух Израильде эки черке эли жашауларыны, ишлерини, тарыхларыны, культураларыны юсеринден айтханды. Адыгълагъа, дегенди ол, Израильни адылганы он кезден къарадылайла. Келпе ити кулукълагъа ишлейди.

КъМР-ни Правительствоусуну Президенти Андрей Ярин къонакълагъа Къабарты-Малкъарны эм Нальчикни юсеринден альбомланы саугъагъа бергенди.

Бизни корр. Суратны П. МАММБЕВ алганды.

Шлома Леви Къабарты-Малкъарда хар элти да бек жаратханды, дегенди. Жарыкъ тубегени ючюн КъМР-ни Президенти Арсен Канок ова ыспас этгенди. Андан сора да, ол Израильде жашагъан хар адыг сизни миллетни толук эркинлик келечиси болганын чертгенди.

Бизни корр. Суратны П. МАММБЕВ алганды.

Къуанчылы жыйылыу

Къызыл дипломлула хурметленгендиле

Геургое кюн Жашил театрда Къабарты-Малкъар къырал университет оскуларыны къызыл дипломлула башчыны 514 студентине улуу байрам мишир къураганды.

АКЦИЯ

Элбрусну башы бла Гиннесни рекордуна

«Подорожник» Бегеургое жамаат биригиди эколог спортука Россыйи хауде учууру Федерациясы бла бирге, «Элбрустури» очыкъ акционер обществоу болушугу бла, Миши туону башы бла шарду уулу, Гиннесни китабына кирирча рекорд тохтадырыгъа умтулдугула.

Презильбурсуде акцияны презентациясы болганды. Байрам кюн эртенликде эрте тене къураганды, къарога сойгенле да, Азау таланда жыйылыу, жел шойайгъан кезиуде сайлап, уууугъа хазырлангандыла. Ала юч тону чакты бир аурлуугу болгъан шарны къалайдан кюрюллогго да бла кылагъа конарыгъын белгилегенди.

ле, бийик тау болумда аны къалай элтирге кереклисин тохтадыргъандыла. Акцияны къурагъанлары омпарны бек эдиге дери алай бир адам да умгагъан кезиуде Гиннесни китабына кириге он береди. Аны бла бирге бу иш, сейрикти табыгъатлы, Россыйи жети сейир жеринден бири – Миши туу – тазалыгъын сакълаугъа адамла...

ны эслерин бурады. Ол мурат бла ашыкъларындан тейуу тейресиуде кир-кипчилиги жыйыу иш да бардыргъанды. Анга экологла бла бирге КъМР-ни Тегереке куудурени сакълау эм табигъатын хайырлауу министрствосуну, Къабарты-Малкъарны Жаш тейлюно эм жамаат биригиуени ишлери жаны бла кырал комитетни келечилери да къатышырыкъдыла.

Марина ХАЛПОВА, КъМР-ни Президенти эм Правительствоусуну пресс-службасы.

белгиле жырчылары эм КъМКУУ-ну чыгъармачы коллективлери кеслерини жырлары эм тесеуери бла алгъышлагъандыла. Ахырындагы жарыкъ феиверг ары келгенлени эслеринде келге къалыкъды.

ЗАЛИМЛАНЫ Залина, Суратны А. ЕЛКАНОВ алганды.

Району администрациясыны башчысыны орунбасары Адраскъанын Рамса кесини докладчыда предпринятионы, организацианы финан болуларыны айрып эс бурганды. Андан жетиш отчет кезиуде 13,4 миллион сом фвайдалганды, ошонсоно фвайдаларындан эсе къоранч...

ланган ишлени эм жашуу журмушларыны елемеми 350,4 миллион сомгъа жетгенди. 121,6 миллион сом багъасы къурулуш ишлени т амамлангандыла. Транспортта ишленгени кюрюмолери да эсе баранды. Жюк ташуу 101,2 процент, пассажирле жюрютуу 104,9 процент болганды. Почта эм телефон байламлыны итилендириу жаны бла кеп иш таммаланганды.

Эл миллионк айнытууда ити жанына торленуе эслендиле. Туар эм ууак аныкъа малланы саны ити кесекте өскенди. 2007 жылны 1-чи жарымындан эсе кеп эт от сют...

Къабарты-Малкъар Республикадан 2008 жылда хаж къылыргъа барлыкъларга себеплик этуу жаны бла къурау комитетни къурауу юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини Б У Й Р У Г У

Нальчик ш., 2008 жылда 21-чи июльда №49-РП Къабарты-Малкъар Республикадан ислам динни сыйлы жерлери Меккагъа бла Мединагъа хаж къылыргъа барлыкъларга болдуру муратды.

- 2008 жылда Къабарты-Малкъар Республикадан хаж къылыргъа барлыкъларга болушу жаны бла къурау комитет къурагъа эм аны къурауун къошакъгъа тийишликте къабыл кюрюрге.
- Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини Аппаратыны башчысы А.Х. Кажарова тохтадырылган жоруукъ бла къурау комитетни ишин къурагъа.
- Кырал властыны республика органдарына, жер-жерли самоуправленини органдарына, жамаат биригулеге эм организациагъа хаж къылыргъа барлыкъларга болушугъа деп рекомендацыйа берилге.
- 4-бу буйрукъ кюл салгандан кюнден башлап ючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы А. КАНОКОВ Президентини Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини 2008 жылда 21-чи июльдан 49-РП номерли буйругу бла къабыл этилгенди.

2008 жылда Къабарты-Малкъар Республикадан хаж къылыргъа барлыкъларга болушу жаны бла къурау комитетни КЪ А У У М У

Кажаров А.Х. – Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини Администрациясыны башчысы (къурау комитетни председатели)

Гильялыны Д.Б. – Къабарты-Малкъар Республиканы жаш тейлюно эм жамаат биригулерини ишлери жаны бла кырал комитетни председателины заместители (къурау комитетни жуаплы секретары)

Гильялыны Б.И. – Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини законна чыгарыу, къырал курулуш эм жер-жерли комитетини председатели

Каширокос З.К. – Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини эм Правительствоусуну Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентинде эм сюд органлада келечиси

Кудуев А.М. – Къабарты-Малкъар Республикада Иш ишлени министрствосунда жюк жюрюкко къошулушугъуу кърал инспекциясыны управлениисыны начальниги (ыразылыгына кере)

Паштов Б.С. – Къабарты-Малкъар Республиканы жаш тейлюно эм жамаат биригулерини ишлери жаны бла кырал комитетини председатели

Пшакчев А.М. – Къабарты-Малкъар Республиканы муйси-мандраны дин управлениисыны председатели (ыразылыгына кере)

Сокорус О.Х. – Федеральни миграция службаны Къабарты-Малкъар Республикада управлениисыны начальниги (ыразылыгына кере)

Суншев А.А. – Къабарты-Малкъар Республиканы транспорт, сыз эм жол милк министри

Туос З.Н. – Къабарты-Малкъар Республиканы культура эм информация коммуникацияла министри

Нальчикни 1-чи номерли сабий поликлиникасында байрам концерт болганды. Аны жырчы Тимур Хацаев бардыргъанды. Андан сора да, мында сабий суратлы конурну итгарында да чыгаргандыла.

Ол борчу толтура, поликлиниканы баш врачы Аулита Каскулова жаш суратчыланы араларында уа – Асоу-Аланны – жырчы къауум да бар эди. Сабийле да алыны жыр, назму айтуулары бла да къуандыргъандыла. Андан сора шолгъа быыйл барлыкълар жаш фазмулагъа саугъагъа пеналла да бергендиле. Тимур Хацаев а байрамны ахырында жыйылгандыны кесини жырлары бла къуандырганды.

КЪАБЫЛЛАНЫ Аминат.

Ююртню жылды

Сабийлеге - жарыкъ жырла

де ол бизнеси 2008-2011 жылда андан ары айнырыны программасы къабыл этилгенди. Анда бек инвестиция проекте асым эс бурулгъанды. Ала КъМР-ни Президентини инвестицияны юсерли бла советни къураууна берилгенди. Жылы озын кезиуде гитче предпринимательлени саны 745-ге, алай ишчи жерле уа 1245-ге жеткенди.

Азыры 2-чи беттеди.

Президентте писмолар

Тарифлеге торлениуле кийририлгендиге

Мен Интернетни көп хайырлануучуладанма. Башка регионда, СНГ-ни кыргызлардан жашаган адамга...

АРТАМОНОВ Азамат. Нальчик шахар

ни чек салыпмай (безлимитный) хайырланганга деп 2008 жылда 1-чи июндан баштап жаңгы тариф...

салыпмай хайырлануу багысы 2008 жылда 1-чи июндан бери 1,9 кергезе азайтты. «DISEL-Inilim 64»+800 сом, «DISEL-Inilim 128»...

Юг федеральный округда бусга-атта Интернет жумушлуа июн төлөнгөн хакыны бек аз өлчөмү Кыябарты-Малкырады. Республиканы халкыны жумушларын не кыядар көп тамамлар ючюн, филиал та-

рифлени азайтуу, скидкалары токташдыруу эм сувьяны жумушлар пакет халда тамамлануу акцияларын бардырады. 2007 жылда аллай 10, 2008 жылда 1-чи кварталда 3 акция бардырылды.

Жаңы тариф планга кышуу ючюн, адам кеси жашаган жерде фронт-офисге заявление бериле неба (http://www.Diselcom.ru/connect_up_demand) аны сайты бетиште заявление жазарга керекди.

СОПУУ

Кызылуу кылаай кеторесиз?

Исси конлени суйгонлени тилеклери толуп, сау ийиккы ким кызыдыр-гандай турды. Бирле кыуандыра, келле, череле жагаларына жайылдыла, зкинчиле бу...

Экинчиле бу ол кызылууктен саксы-ларныга битеу амаланы хайыра-надыла. Ол модорла кылаайла болганылар билер муратда бир кыуам адамга бу соруну бергенби.

МОКЪАЛАНЫТашыр, КБСтаны Чеур регионда

предствительствую сводин блемонио баш спешлиости

Жай айлары мен кызылуук июни сиймеие. Исси конледе болмагана инжиле. Жашауумда бек кыйын кезиле аларла десем, өтюрюк айтыркы тойлоиме. Кюз артыны келирин ашыгып саксайла.

Алай, июни халына кырауучула айхан-кага кере, сентибрын ортасында дерт хал хатна толөмөрик тойлоюдо. Ол мени кимден да бек жарытады дерге болуккыма. Кесими уа кызылуукдан сууган ичил саксайла кюрешеме.

КЪАРАЛАНЫТамара, сатуучу:

Жаууну конледен сора кызыуу конле манга бек хычуундула. Бек ашыгып саксай эдим. Бютонада бир ненча солуу кон берген эдиле да, алачы, хар заманда, тенгизге барып өтюрюктом келе эдим.

Бюгонлюке, муратты толө, Сондима. Болмагана заууклууду. Мени омон, жашуу не торлю болса да, тенгизге жылга бир кере уа барырга керекди. Не жаны бла да аламан солуйса. Саулукурга да игиди.

ЕЗДЕНЛАНЫ Зеуур, студент:

Былай конледе артык кере теберигин оюнда келмейди. Онг болганай, шукларым бла черек жагасанга атлабайбы. Теректе уму-сында ингр салкыны ашыгып саксайбы. Адам сепилди, суук заманда жылууну излейди, кызыуу болганда а салкыны!

РАХАЙЛАНЫ Марат, предприниматель:

Мендан да кызыуу болуккы деп зшиттене да, ол бек жарытады. Бек жаш адамга, кызын болган, абданалагы уа кылай болур? Кесим а вентилятору аллымдан кетермей отурама. Не этерикчи, ол да бизге берилген сынауулардан бир болур.

МАЛКЪОНДАНЫЗалина, юй бийче:

Кызылуукдан кимден да сабиле кыйналадыла. Кюн сайын жууунурга элтирибизин тилеидиле. Былгыл тенгизге баралмай кылайынбыз да, анга бек жарытадыла. Шахара сабиле бир тынгылы аккалар ишселесе эди, бек соерик эди. Черек жагаларын да тап халлагыа кептиресе, аламан ичи болуккы эди.

ТАПАСХАНЛАНЫ Аминат. Сураты МАМАЙЛАНЫ Алай алганды.

КыМПр-ни Провителствосуну

Президентини орунбасары ЧЕЧЕНЛАНЫ Ануар жууп

«ИЮТ» ОАО кесини 2008 жылда 21-чи майдан бусуруу бла Кыябарты-Малкыра филиалында тарифлеге торлениуле кийргенди эм трафик

Шарт жумушланы программасы белгиленгенди

Акыры. Аллы 1-чи беттеди.

Элбрусуну тиерсинде турист-рекреация комплекс андан ары айны барды. Бюгонлюке анда солуганга жашарга 4250 жер барды. Энци мели кыонкы ачылы, кадепелени жангылар хайырлангырга бериле.

Докладчы социальный сфераны юсюнден да тынгылы айтканды. Ол билер берую учрежденилде шендоюлю педагогика технология кени хайырлангылары белгиленгенди. Артыкда уллу энци устаза дерсперин жашуу бла, тгверекке кудурет бла байламлы бардыра, адамга бир бирлери бла жарашып жашарына, адепли, намысы болууларына бургандыла. «Билим берую-милдетте» проекти жашауда бардыры окуучу-ырыскы ба-заны, билим беруюу кызыматы этерге он бергенди.

Саулык сакылуу учреждениланы ырыскы-техника базалары кочлеу жаны бла да көп иш этиледи. Огыры Бахсан, Элбрус өледе стоматология кабинетле ачылгандыла. Район болындагы реанимация эм сабиле туюу бөлүмдөрине ремонт этилгенди. Тгбонниг зено диагностика оборудование бла жалчытылганды.

Культура учурдениланы ишлерин иргендириунуо комплекс планы жашауда бардырылды. Отчт кезиле ала көп торлю иш тамамлангандыла. Алачы арасында Юйоркно жылына аталган сейрилик тобушениуну, ингирлени энци белгиленди.

Районда спорт учурденилде жетишилми ишлейди. Алада койрнгөн спортчула республикалы, битурросей, халкыла аралы эришюлде ахчы керомдоло болдургы-

андыла. Андан арысында докладчы жылы кыалган кезиунде тамамланылык ишлени юсеринден айтканды. Сзз ючюн, налог салыпмай алынган файданылы жылыуда жеринден тепмеген ырыскы багысына токташдыруу жаны бла ишлени кыонга алырга кереклики белгиленгенди. Ол санда приватизация этилген фатрианы, гаражланы да. Бюгонлюке көп объектиле техника паспортлары жокыдула. Аладан налог алыруу ючюн, багылары токташдырылмагы анды.

Курулуш-монтаж ишлени өлчөмдерин өсдорюк ючюн, районода регистрация этилген курулуш организацияланы кырамшайларын, мажарулуукларын игилендириге керекди. Жашау журт-коммунальнуй жумушла жуууден тошоген файдандан ачка

жыйнуу проблемасын тамамлар заман болганды. Аны бла бирге уа телеуени тельствону андан ары айнытууну жаңгы онгарын хайырлануу да бюгонлюке баш борчладан бирлериди. Билим беруюу учурдениланы жаңгы окуучу жылга кезиунде хазырларга битеу ючюн бурурга керекди. Саулык сакылуу учурдениланы кадрла бла жалчытууну да болжалга салмай, кыонга алырга тиийишпи, дегенди докладчы.

Сесинде чыгып сөшшөнгөн депутат эм предприниматиланы, организацияланы оюночулары эм башхала ишлени кезиунде тамамлануу борчлары юсеринден айтканды.

Кыраалган вопроха кере, сөвсия тиийши бегим кысыя этилди.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.

Тау жайлыкыла

Барыбыз да ахшы эсеплеге алланыпбыз

Тау жайлыкыла малладан эспен эм учуу, экология жаны бла таза продукция алууну тармактык шандындыла. Алачы онгарын кереклигича хайырлана билгенге суу жалкы ичине чыгарыуу продукцияны 35-40 проценти малчыры жайлыкыла турган кезиунде ичине алып кытыучудула элгерине.

Аны бла байлымы биз Кыябарты-Малкыра бек улуну тау жайлыкыларынды бир - «Жайлыкы» кырал предпритиячы директору Борис Шурдуковдан былай малчыны ишлери кылап кызуулгандын, жайлыкы сезону биринчи айын кылап кызуулгандыла да буюшпаларында, мындан ары муратларында айтыры тилегени.

КЕСИГИЗ билгенден,

колхозла, совхозла болуучу заманда жайлыкыла толун хайырлануучуу, продукция да аслам чыгарылуучу эдиле, - деп башлаганды ушагыны Борис Исмаилович. - Рынок болумда ишлеуе кычуу бла байламлы ша-башха торлю болганды. Артыгыракда перестройканы ал жылларында бегрек кыйналырга тошгенди. Жайлыкылары инфраструктураларын тиийши халда туртуура кереклигича эс бурлмаганды: фермаларга бла кылашлагы барганын жоллагыла да суу эм электрозурлагы кыраалмаганды, отлау жерледе улуу эм зардан ханслагы кыажуу бир торлю иш бардырылганган-ды эм көп башха керекли ишле этилмегенди.

Ара молкеле чыгылгандан сора биринчи кезиледе малла да бек аз чыга эдиле бери. Ол, алачы саны азай-

гандан сора да, алгын жайлыкы жерле ючюн хакы төлөмөгөн эсе, рынок болумдада хар гектар ючюн аренда хакы берирге тошгени бла байламлы эди. Аны себепли иги кесек жерле бөлөк жылы не мал турганга, не бичен этерге хайырлануу мал тургандыла. Аны хата-сындан исез малны берую ашар дегенлей, алачы эшек шинжи, кундуш, лютликле, чыртыла басхандыла. Фермаланы бла кышканы комплективери туруучу юйлеге, малла жыйлынуучу бурулагы да хата тошдерден кыламганды.

Ол эм башха торлю кемчиликте бла жарыула отта кыла барганын ушайдыла. Республиканы башхалары эм районаны оюночулары этген мадарланы хайырларынды малланы саны эсе, аладан продукция алуу кыбейе, жайлыкы жерлени арендагы алырга суйгон-

лени саны аслам бла барды. Ол бизни - ишибиз тау жайлыкыла бла байламлы болганыла - артыкда бек кызуудырады, ахшы умтулу этеди десем, баман, жайылмам.

Энди шендоюго заманга кечейик. Бюгонлюке бизни предпритиячы боюсуунууда болган жайлыкылары отуз проценти чакылысында кыалганылары хайырлануудыла. Кыалган жерлени сют-товар фермаларга, кошлашга, мал ашла хазырларга суйгонлеге арендагы бөрөбиз. Алайла чыкыса, кыалган жерлерибизни кышка малларыны бичен хазырларга суйгонлеге бюгон да арендагы берирге угый дерик тойлюбю.

Бюгонлюке бизни жайлыкыларыбызда туур малладан 13 минги кечинди. Былтыры бп кезиунде болганы бла тенгештирил кырасак, ол 1300-ге асламды. Ийнеклени юсюнда эдиле, анга да 300-ге аслам турдаламанда. Бизни жайлыкыларга озганы жылдан эсе кыла бла экиле 10 миниге, ала 200-ге көп чыктыгандыла. Алай эсю, сззюз, бизни кзууандырады, бир ненча жылдан жайлыкларыбызны толун кочлери бла хайырлангыра он чыгар деп ахшы умтулу этеди.

Былгайда бюгон манга берилген эркинлик бла хайырлана, мен «конкурент» агрофирманы, «Солбиоров», «Нахушев», «Курюк», «Джате» фермер июклене илерине газетни эсюу бла энци ыспас этерге, ишчи бюдэни игилендири ючюн, аладан юлго алыгыз дерге сзюеме. Ала фермаларында бла кышларында терк-терк боладыла, малчыларыны жар-суйуларын, иште чырмау болган кемчиликлени кетериуну мадарларын болжалга салмай этедиле. Жайлыкыга келесе, ала бизни бла тобушейде да кетмедиле.

Сиз салган ахыр соруу бла байламы не айтырга болуккы? Муратыбыз, белни бошламай, мындан ара да кыаты ишлерге, былтырдан эсе аслам сют чыгарып, мал, адам кысанын болмай, юсюбоздети жылы жайлыкы сезону бютюн ахшы керомдоло бла бошарганды. Ишчи баруу халына кере, алай болур деп да ышанбайбыз.

Ушакшыны ЖАШАРБЕКЛАНЫ М. жазып алганды.

ТИРЛИК ЖЫЙУУ

Арпаны бошоп, будайны орадыла

Проходлада районну «Зарю» эл молк предпритиячыны башчысыны орунбасары Созайланы Иналга тирлик жыйуу кылай барганын сорудук. Ол айтканга кере, кюзюк арпадан 600 тонна алынганды. Бу битимини 500 гектарда сепген эдиле. Ол сабандан жыйганылары 1200 тонна болганды. Арпаны хар гектары 28-29 центнер береди.

Шендо уа будайны ора туралдыла. Былгыл жауунла жауганзылары хайырындан кюзюкюке иги айныгандыла. Специалистлени айтканылары кере, будайны хар гектарындан орта эсет бла 30 центнер мирзуе алынырыккы.

Кюзюкюкени тирлигин Бахсан райондан болушурга келген юч «Дон», молкюно кесини беш «Нива», көп болмай сагып алынган «Агрос» комбайныла бла жыйдыла. Техникага отлук жетишпеди, бузулганына запас кереклини терк табдыла.

МАМАЙЛАНЫ Алий.

АДАМ ЭМ АНЫ КЪАДАРЫ

Шарапий Байконурда ракеталаны стартха хазырлаганды

Ким биледи кесини жазууну? Бир инсан да угый. Атымразланы Шарапийнда да Байконурда ишлериме деген аксылы болмагыны. Алай кысдарыны жоллары уа келтиргендиге аны бу битеу дунда белгили жерге. «Шарапийны иннасына» шууу бла апысын 1935 жылда Кендөлөндөн Узбекистанга көчүргөн эдиле. Ол заманда халал кыйын бла жыйылган молкырыскы да властыны алдында бир улун тер-сизге санала эди.

1954 жылда Шарапий юйюрунде экинчи сабий болуп тууанды. Битеу да юйорде терт кыз бла эки жаш бардыла. Бусугат-да кичи эгерчилерине кылаштырылды да биринчи Чегемде жашайдыла. Атымразлары Ата журтларына 1969 жылда кечгендиге, тамата эгерчери уа шындо.

Мен да Байконурдан кетгенимлей, ата-бабаларыны жыныне кыайтырга суйгонме. Сайбирим, намысыгыз тгпемде болуп кыла баш бардыла, өз халкларыны, культуларыны ичине турсуна деген умутум болганды. Энди кыайда жашасала да, мында көргенлерин-зшитгенлерин бир заманда да унутуруккы тойюлдоле-арды уа. «Энергия Буран» комплексде спецтехника эм энергоснабженны

системаларын сынауу блемонио начальниги болуп ишлегенди. Полковникни чынына тиийши болганды.

Байконурда Москвада Кивере, Минскде, Талинде, Казаньда бийик билим алган алимле ишлегенди. Жарыгунда, СССР чачылгандан сора космодром да тозураганды. «Анга сейир этерча тойюлдо, дейди Шарапий. «Алгы-ынны кыралыбызны экономикасы дунда экинчи жерде эди. Россияны уа онунчу жердеди. Дагында Совет Союзда битеу бай-

лык жамауатны кыолунда болганды, шендо уа бир кыуам адамы. Аны ючюн кыралны сейирлерге да алгыныч кыорууланмайдыла. Байконурдан Кызастанханы бюджете бек көп ахча тошеди. Сзгез, жыл сайын аренда ючюн Москва Астаннагы жою миллион доллар төлөйдү. Алай перестройка сора газетледе, телеви-дендида да Байконуру тыйып татха, адамланы саудулуларына салган зараны юсюнден жазып тургы-андыла.

Атымразланы Шарапий айтканга кере, ракета учан кезиунде, ол космохачыкынычы, андан бир-бир кесеклери айрылдыла. Арада битеу отлук кюйюк болмайды, ол улуу толпи-во жерге тошсе, хата келти-

редди. Ма аны ючюн бусугат-да Кызастанханы Байконурда аскер кыуамга кыажууду, жалаңда гражданды часть кылары излейди.

Атымразланы Шарапий ракеталаны стартха хазырлау эм стартланы бардыруу бийик билим алган буюшганга кыюргенди. Космонавтика айонганын жылда бек жууулары ишчи тамамлап турганды. Алай 1996 жылда ишден кеткенде, алгыныгы Байконуру тангышын кыйын эди. Айла бла иш хакы төлөмөй, иш кблөлөк да кзуури, киле абдыра-рам алай эди болуп.

Болсада ол кыатыш жылда оздула, кырап билгыс космонавтикага, илмуга аслам эс буруп башлаганды. Шарапий а бюгонлюке космонавтикада ишлеген жылларын сзюктэ эстерди. Кызы Залина, жашы Ша-мил бийик билим алганды, эки туудукчуму да бардыла.

Военный жашуудан сора бу жашууга кыналмай юйргенгемизис деген сорууну Шарапий былай жаууулаганды: «Мнда айтууну болушы жокду. Бир зат этерикте деп, этми кыйг-анлыкты да, улмайдыла. Байконурда алай тойюк эди, хар адам сезюне кертичи эди».

Мени акылыма кере, хар адамны да жашауунда бир сейрилик зат болууга керекти, ол бош жашамагына шагатылык этген. Атымразланы Шарапийн жашауунда Байконур болганды. БАЙСЫЛАНЫ Марият.

